

REFERAT FRA DET 4. KONSULTASJONSMØTET 24.10.07

Saksnr.: 07/106

Tilstede: *Fra staten:*

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa (KRD) (tilstede etter 12.30), statsråd Terje Riis-Johansen (LMD), statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (KRD), statssekretær Ole Morten Geving (FIN), statssekretær Lisbet Rugtvedt (KD), statssekretær Laila Gustavsen (AID), statssekretær Rigmor Aasrud (HOD) (tilstede etter 12.30)

Fra KS:

Leder Halvdan Skard, Odd Arild Kvaløy, Oddleif Olavsén, Åge Rosnes, Bjørg Tysdal Moe og Harald Danielsen

Dato: 24. oktober 2007, kl. 12.00-14.00

Møteledere: Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (fram til 12.45), statsråd Magnhild Meltveit Kleppa (etter 12.45)

Referent: Otto Leirbukt/Inga Gjerdalen (KRD)

Tema for det 4. konsultasjonsmøtet var:

- Regjeringens forslag til kommuneopplegg i statsbudsjett for 2008
- Kommunesektorens oppgaver og tjenesteproduksjon (enkeltsaker i opplegget)
- Kostnadsberegningssaker meldt opp til det 4. oppmeldingstidspunktet og en statusgjennomgang av saker meldt opp tidligere i 2007
- Tema for konsultasjonsmøtene i 2008
- Signering av reforhandlede samarbeidsavtaler om boligsosialt arbeid og landbruks- og næringsutvikling i kommunesektoren

1. Konsultasjonsmøtet

Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken ønsket velkommen til møtet. Han viste innledningsvis til at staten og KS i 2007 har kommet i mål med utviklingen av en mer forpliktende konsultasjonsordning. Det er gjort to grep i 2007: Innført nye rutiner for kostnadsberegning av statlig initierte reformer, og videre utvikling av bilaterale samarbeidsavtaler mellom staten og KS på enkeltsektorer.

Sandbakken kommenterte videre at regjeringen har foreslått et budsjettopplegg for kommunene i 2008 som det er grunn til å være fornøyd med, og at fellesdokumentet for 2007 gir en helhetlig gjennomgang av dette opplegget.

Innkalling og dagsorden ble godkjent. KS varslet to saker under eventuelt.

2. Hovedpunkter i kommuneopplegget 2008

Statssekretær Ole Morten Geving fra Finansdepartementet gikk gjennom hovedtrekkene i statsbudsjettet 2008. Han viste til at norsk økonomi nå er i en sterk oppgangsperiode, og at perioden 2004-2008 kan bli den sterkeste sammenhengende vekstperioden siden begynnelsen av 1970-tallet. Arbeidsledigheten er nesten nede på det lave nivået fra midten av 1980-tallet, og skatteinntektene til stat og kommuner er høye. Utfordringen i denne situasjonen er å tilpasse aktiviteten til den økonomiske situasjonen, spesielt etter som det er klare tegn på kapasitetsproblemer i økonomien. Budsjettforslaget for 2008 innebærer et strukturelt oljekorrigert budsjettunderskudd på i underkant av 77 milliarder kroner. Dette er 7 milliarder kroner lavere enn forventet avkastning av Pensjonsfondets utenlandsdel. Forslaget til kommunebudsjett er tilpasset de totale ressursene vi har til rådighet og den konjunkturrelle situasjonen.

Sandbakken kommenterte at regjeringens budsjettforslag for 2008 innebærer at veksten i kommunesektorens samlede inntekter er høyere enn varslet i kommuneproposisjonen for 2008. Hovedprioriteringene i forslaget til økonomisk opplegg for kommunesektoren i 2008 er ressurskrevende tjenester, nye årsverk i omsorgstjenesten, nytt investeringstilskudd for sykehjemsplasser og omsorgsboliger, økte bevilgninger til psykisk helse, midler til nye barnehageplasser og nominell videreføring av foreldrebetaling og økning i timetallet på barnetrinnet med 5 uketimer.

Halvdan Skard viste til at KS' landsstyre har behandlet regjeringens forslag til kommuneopplegg. KS' landsstyre fremhever at det er positivt med fortsatt inntektsvekst, men mener opplegget gir lite rom for egne kommunale initiativ siden mye av veksten foreslås bevilget som øremerkede midler. Skard viste også til at befolkningsutviklingen medfører et økt behov for midler for å opprettholde kvalitet på tjenestetilbudet.

Skard sa videre at KS' landsstyre har bedt kommunene melde tilbake hvilke oppgaver kommunene ønsker prioritert framover. Kommunene har svart at det er behov for å prioritere skolesektoren. Han opplyste også om at KS fortsatt ønsker diskusjon omkring kostnader både knyttet til nybygg og vedlikehold. KS har iverksatt en ny undersøkelse av kostnader knyttet til vedlikeholdsetterslep i kommunesektoren. Skards samlede oppsummering av KS-landsstyret sin behandling, var at det er behov for å avstemme krav og forventninger til budsjettopplegget.

Skard uttrykte bekymring for utfordringene innenfor barnevernsområdet.

Odd Arild Kvaløy påpekte også at mangel på arbeidskraft, økte kostnader innen byggsektoren, økte kostnader til pensjon og renteoppgang er en utfordring for de kommunale tjenestene. Det er et spørsmål om langsiktighet og understreker behovet for en langsiktig økonomisk plan. Økte kostnader er en utfordring for utforming av kommunale tjenester.

Kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa takket for KS sine kommentarer.

Partene ble enige om at man i etterkant av møtet skal se nærmere på om deler av merknadene i kapittel 2 kan endres og framstilles som omforent tekst i det endelige Fellesdokumentet 2007.

3. Kommunesektorens oppgaver og tjenesteproduksjon

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Statssekretær Laila Gustavsen informerte om endringer i departementsstrukturen. Ansvar for koordinering av politikken overfor personer med nedsatt funksjonsevne flyttes fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Barne- og likestillingsdepartementet.

NAV

Harald Danielsen påpekte at KS er bekymret for den manglende myndiggjøringen av NAV-kontorene. Kontorenes vedtaksmyndighet så langt er kun knyttet til ordningene kommunene har delegert til NAV dvs. økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. Noen statlige ordninger, bl.a. vedtak om attføring, bør fattes av NAV lokalt. Av hensyn til brukerrelasjonen bør flere vedtak tas i samhandlingsorgan mellom stat og kommune lokalt.

Danielsen understreket videre at dersom lov- og avtaleverket er problematisk bør dette endres. Målet må være å få en myndig 1. linje. Revisjon bør være tilstrekkelig kontroll for midlertidige ytelser.

Gustavsen sa seg enig i KS sitt utgangspunkt og sa at det er behov for en myndig førstelinje, spesielt i saker av skjønnsmessig karakter. Dette er nedfelt i de føringer som er gitt til Arbeids- og velferdsetaten for organiseringen av etaten. Samtidig er det viktig at Arbeids- og velferdsetaten har en effektiv og god forvaltning slik at det frigjøres tid i NAV-kontorene til veiledning og oppfølging av brukerne. Etablering av spesialenhetene skal bidra til det. Det er iverksatt et pilotprosjekt i Aust-Agder som vi vil ta lærdom av. Gustavsen er glad for at KS tar opp problemer knyttet til lov og avtaleverk og viste til det skriftlige arbeidet som er utarbeidet i forbindelse med det 4. konsultasjonsmøtet.

Danielsen påpekte at det er viktig å ta tak i disse forholdene nå, siden reformen er i en tidlig fase.

Norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Oddleif Olavsén viste til KS sin merknad og sa de har forventninger til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet tar innspillet med i videre budsjettbehandling.

Gustavsen viste til at innsatsen på innvandringsfeltet er opptrappet og at økningen av norsktilskuddet er fordelt i tråd med ønske fra KS. Gustavsen sa videre at området må sees i sammenheng med andre tilskuddsordninger og viste til møte mellom arbeids- og inkluderingsministeren og KS hvor problematikken ble diskutert.

Olavsens viste også til at et høyt antall innvandrere framover er en utfordring.

Barne- og likestillingsdepartementet

Statlig forvaltning av barnevernet

Kvaløy sa at staten og KS har en felles målsetting i barnevernet om minst mulig bruk av institusjoner og mest mulig bruk av andre tiltak. Det KS og staten er uenig om er bruken av økonomiske incitament. KS' sine medlemmer opplever at tilgangen på bl.a. fosterhjem er problemet, ikke økonomi.

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) sa at samarbeidsavtalen med KS har betydd mye for det statlige barnevernet. BLD mener økonomiske incitament er viktig og at det statlige tilbudet må være godt nok slik at vridningen blir enklere. Departementet viste videre til at det iverksettes to nye statlige tiltak; funksjonell familierapi og behandlingsfosterhjem.

Kvaløy slo fast at man er uenig om virkemiddelbruken. KS sa videre at Oslo er i en særstilling og at staten kompenserer seg selv for endringer, men gir ingen kompensasjon til denne kommunen. Dette ser KS gjerne rettet opp.

Kvaløy foreslo å innarbeide det vesentligste av KS-merkningen om barnevern under pkt. 3.2 som felles tekst, men å beholde KS-merkning om at forslaget om 12 prosents økning i den kommunale egenandelen vil gi kommunene en kostnadsvekst som ikke nødvendigvis kan motsvares av at de kan velge andre tiltak.

Partene ble enige om å se nærmere på KS' forslag til endringer i tekst/KS-merkning om barnevern, pkt. 3.2, etter konsultasjonsmøtet.

Helse- og omsorgsdepartementet

Nytt investeringstilskudd for sykehjem og omsorgsboliger

Bjørge Tysdal Moe bemerket at nye boliger og institusjoner gir behov for midler til drift og personell, og at det er viktig å se investeringer og drift i sammenheng i budsjettdiskusjonen framover.

Statssekretær Rigmor Aasrud merket seg innspillet og viste til at kommuneopplegget for 2008 gir rom for nye årsverk innen pleie- og omsorg.

Kunnskapsdepartementet

Barnehage

Statssekretær Lisbet Rugtvedt innledet med å vise til at det gjøres en god jobb ute i kommunene, men at det ser ut til å være vanskelig å nå målet om full barnehagedekning fullt ut i alle kommuner i 2007. Rugtvedt viste videre til at de måltallene for utbygging av barnehageplasser for 2008 som framkommer i Fellesdokumentet, kan komme til å bli justert når resultatene fra 2007 foreligger ved årsskiftet. Rugtvedt sa også at det alltid vil finnes en venteliste, men at målet er en akseptabel ventetid for barnehageplass.

Skard sa KS i slutfasen vil se på om reformen er fullfinansiert. Han pekte videre på at det vil være behov for overkapasitet. Videre bemerket han at definisjonen regjeringen har for

ventetid ikke vil holde framover. I denne forbindelse viste han til at Sverige har garanti om plass innen tre måneder.

Utvidelse av voksnes rett til videregående opplæring

KS viste til at det er vanskelig å forutsi de økonomiske konsekvensene ved en utvidet rett til videregående opplæring for voksne. KS ønsker å gjennomgå saken sammen med Kunnskapsdepartementet før saken fremmes for Stortinget.

Rugtvedt hadde ingen merknader til dette innspillet.

Landbruks- og matdepartementet

Veterinærdekning og klinisk veterinærvalt

Landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen sa han er glad for at kommunesektoren og KS ser muligheten for lokale tilpasninger. Han viste videre til at det fortsatt er en utfordring å skape trygghet for at det vil være en tilfredsstillende tilgang på tjenester også etter omleggingen. Det er derfor viktig at kommunesektoren er bevisst det ansvaret de får på dette området fra 1.1.08.

Skard viste til at det har vært godt samarbeid mellom departementet og KS både om veterinærvalt og en ny landbruksvikarordning.

Olje- og energidepartementet

NVE som regulator av nettmonopolet

Skard leser svaret som foreligger fra departementet slik at departementet deler KS' uro i saken.

4. Kostnadsberegninger

Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Aasrud bekreftet at Helse- og omsorgsdepartementet vil ta initiativ til dialog med KS om kostnadene ved forslaget om rettighetsfesting av BPA etter at høringen er oppsummert. Samtidig understreket Aasrud at forslaget etter departementets syn kun innebærer organisatoriske endringer.

Skard sa at KS mener at forslaget vil innebære økte kostnader for kommunene. KS har nylig oversendt departementet sin uttalelse til høringsnotatet.

4.3 Endring i antall oppmeldingstidspunkter i 2008

Partene var enige om å redusere antallet faste oppmeldingstidspunkter for kostnadsberegningssaker fra seks til fire i 2008. Dette skal ikke være til hinder for at det raskt kan etableres kostnadssamarbeid mellom staten og KS.

5. Tema for konsultasjonsmøtene i 2008

Partene ble enige om at gjennomgangen av temaet måloppnåelse i 2008 skal gjennomgås på det 3. konsultasjonsmøtet i august basert på foreløpige KOSTRA-tall. Det skal åpnes for en supplerende gjennomgang på det 4. konsultasjonsmøtet ved vesentlige endringer i de endelige KOSTRA-tallene

Partene var videre enige om at Stortingets behandling av saker i revidert nasjonalbudsjett 2008 og kommuneproposisjonen for 2009 også er aktuelle tema for det 3. konsultasjonsmøtet i 2008.

6. Signering av reforhandlede samarbeidsavtaler

Reforhandlet samarbeidsavtale om boligsosialt arbeid ble undertegnet av staten ved kommunal- og regionalminister Meltveit Kleppa og KS ved KS-leder Skard. Reforhandlet avtale om landbruks- og næringsutvikling i kommunesektoren ble undertegnet av staten ved landbruks- og matminister Riis-Johansen og KS ved KS-leder Skard.

7. Eventuelt

Skard påpekte behovet for fleksibilitet i forhold til frister for bidrag til materialet til konsultasjonsmøtene. Skard viste videre til Regjeringens forslag til endringer i kraftverksbeskatningen, og varslet at KS vil formidle synspunkter om endringene til Stortinget. Det var enighet om at en omtale fra KS tas inn i Fellesdokumentet.

Meltveit Kleppa var positiv til dette.

Skard viste også til at KS ser Europarådets arbeid med kriterier for mer demokratiske kommuner som interessant, og inviterte staten til et samarbeid om at Norge her kan være et foregangsland. Skard viste til erfaringer med samarbeid om bl.a. Kvalitetskommuneprogrammet og effektiviseringsnettverkene.

Meltveit Kleppa takket ja til invitasjonen og partene var enige om å diskutere dette nærmere.

Møtet ble hevet kl 13.45.